

Land	Norge
Domstol	Oslo tingrett
Parter	Shopples Holding AS mod CGI Norge AS
Dato for afgørelse	20. november 2014
Afgørelsestype	Dom
Status	Anket. Dom i ankesag afsagt af Borgating lagmannsrett den 9. december 2015
Dato for publicering i domsdata-basen	27. januar 2022
Omtalt i It-kontraktret, 2. udgave	Ikke omtalt
Gengivet fra	Lovdata (denne afgørelse er medtaget to gange på domsdata-basen)

Resumé

Sagen angik ophævelse af en udviklingsaftale og erstatning for merarbejde, tabt omsætning og tabt fremtidigt fortjeneste. Leverandøren skulle levere et IT-system til kundens online tøjbutik. Systemet led af væsentlige mangler, fordi det manglede kritiske funktioner og indeholdt fejl, der forhindrede kunder i at gennemføre køb. Derudover var projektet forsinket, hvilket forårsagede betydelige forsinkelser for kundens lancering. Kundens ophævelse var derfor berettiget. Retten tilkendte kunden erstatning for merarbejde for at kompensere for det ekstraarbejde kunden måtte udføre som følge af leverandørens misligholdelse, erstatning for tabt omsætning som følge af systemets mangler og de deraf følgende forsinkelser, og erstatning for tabt fremtidig fortjeneste, da lanceringen mislykkede som følge af leverandørens handlinger. Retten afviste leverandørens modkrav om betaling for udført arbejde, da arbejdet var uden værdi for kunden. Dommen blev efterfølgende anket. Lagmannsretten kom frem til samme resultat som tingretten i forhold til spørgsmål om ophævelse, og kunne i det væsentlige tilslutte sig tingrettens begrundelse. Lagmannsretten fandt endvidere, at kundens anke over erstatningsudmålingen må føre til, at kunden skal tilkendes højere erstatning end den, som blev udmålt af tingretten.

Nøgleord: ophævelse, erstatning, nytteværdi, udviklingsaftale, væsentlig misligholdelse, leverandørens projektstyring, udviklingsprojekt, internt timeforbrug

Denne dom er hentet fra Lovdata med Lovdatas tilladelse.

Udnyttelse af afgørelser fra Lovdata til forlagsvirksomhed, distribution, drift af søgbare databaser eller til undervisningsvirksomhed kræver særskilt aftale med Lovdata. Lovdata afgør i tvivlstilfælde, hvorvidt der foreligger forlagsvirksomhed, distribution, drift af søgbare databaser eller undervisningsvirksomhed.

Videresalg af Lovdatas tjenester kræver særskilt aftale.

Oslo tingrett - Dom - TOSLO-2014-97343

Instans	Oslo tingrett – Dom
Dato	2014-11-20
Publisert	TOSLO-2014-97343
Stikkord	Kontraktsrett. Mislighold. IT-kontrakt.
Sammendrag	Et gründerselskap inngikk avtale med et IT-selskap om utvikling av en IT-løsning som hadde vesentlige mangler. Retten kom frem til at IT-selskapet hadde handlet grovt uaktsomt og gründerselskapet fikk medhold i kravet om heving av avtalen og ble tilkjent erstatning. (Sammendrag ved Lovdata.)
Saksgang	Oslo tingrett TOSLO-2014-97343 (14-097343TVI-OTIR/04). Anket til Borgarting lagmannsrett LB-2015-34400.
Parter	Shopples Holding AS (Advokat Espen Tøndel v/advokatfullmektig Thomas Olsen) mot Cgi Norge AS (Advokat Siv Owing Maanum).
Forfatter	Tingrettsdommer Torbjørn Breistrand.

Innholdsfortegnelse

Oslo tingrett - Dom - TOSLO-2014-97343	1
Innholdsfortegnelse	2
Framstilling av saken	3
Saksøkerens påstandsgrunnlag	5
Saksøkerens påstand	7
Saksøktes påstandsgrunnlag	7
Motkravet	9
Saksøktes påstand	9
Rettens vurdering	9
Krav om tilbakebetaling	9
Erstatningskravet	11
Sakskostnader	13

Saken gjelder tvist om en IT-kontrakt. Saksøker krever tilbakebetalt betalt vederlag og erstatning. Saksøkte, CGI Norge AS, påstår seg frifunnet i hovedsøksmålet og har fremmet motkrav i saken etter tvl. § 15-1 annet ledd slik det framgår av påstandsskrift vedlagt rettsboka. Saksøker, Shopple Holding AS, har nedlagt påstand slik det framgår av rettsboka, og påstår seg frifunnet i motsøksmålet. CGI Norge AS het tidligere Logica Norge AS.

Stevning innkom tingretten 10. juni 2014. Etter skriftlig saksforberedelse ble hovedforhandling holdt i tiden 22.–24. oktober. Det ble avgitt partsforklaringer og fem vitneforklaringer, og det ble foretatt dokumentasjon slik det framgår av rettsboka.

Framstilling av saken

Grunderne bak Shopple Holding AS (heretter *Shopp*le), Vegard Taklo og Iver Johansen, har siden 2007 arbeidet med å utvikle et nytt konsept for netthandel (TRY IT ON) basert på at kundene kan bestille klær over nettet og hente klærne i en lokal butikk i kundens nærområde. Kundene kunne prøve klærne og returnere klær de ikke ville ha i samme butikk. Forretningsplanen var utviklet sammen med fagmiljøer under Molde Kunnskapspark, og det var også blitt foretatt markedsundersøkelser. Grundernes selskap het opprinnelig Tryiton Norge AS, som i 2012 skiftet navn til Shopple Holding AS. Beslutningen om å sette i gang ble truffet i 2010. Det ble anskaffet eget lager utenfor Molde, og det ble inngått avtale med butikker i Bunnpris-kjeden i Molde om mottak og retur av klær. Det ble videre inngått samarbeid med om lag 40 produsenter og leverandører av merkevarer foruten flere andre avtaler med blant annet Posten, Mypack og Visa/Mastercard.

Det som gjenstod var innkjøp av varer og en nettinfrastruktur til bruk både for produsenter, kunder og Shopple selv. I januar og februar 2011 var Shopple i kontakt med toppledelsen i CGI Norge AS (heretter *CGI*). Partene inngikk en fastprisavtale på kr 1.468.800 eks. mva. Kontraktsforslaget ble oversendt Shopple 9. mars og akseptert av dette samme dag eller dagen etter. CGI foreslo å benytte programvarene EPiServer commerce, EPiServer CMS Proffesional og Microsoft Dynamics NAV 2009. Dette ble akseptert. Da Shopple krever erstatning, har retten funnet å burde ta inn her avtalens punkt 1.13 om erstatningsansvar:

Kunden har rett til skadeserstatning dersom skaden skyldes grov uaktsomhet eller forsett fra Logicas ledelse eller personell. Logicas erstatningsansvar skal, såfremt det ikke forekommer grov uaktsomhet eller forsett, være begrenset til 10 % av det totalt fakturerte beløp for oppdraget. Tapets art og omfang må være adekvat og påregnelig etter vanlige prinsipper for erstatninger i avtaleforhold. Konsekvenstap og følgeskader dekkes ikke. Rett til erstatning forutsetter at kunden har reklamert på skaden uten ugrunnet opphold, og at kunden selv i rimelig grad har tatt nødvendige forholdsregler til å begrense skaden. For at erstatningskravet skal være gyldig, må det fremsettes innen 6 måneder fra det tidspunkt skaden oppstod.

Under et punkt 3 om Priser og betingelser framgår at tjenester utover fastprisen faktureres med 1000 kroner pr time. Fakturering av fastprisen skulle skje forskuddsvis slik:

- Milepæl 1 50 prosent
- Milepæl 2 30 prosent og
- Milepæl 3 20 prosent.

Under et punkt om bonus framgår at CGI skulle ha en bonus på kr 165.000 ved oppnådd omsetning på løsningsen på fem millioner.

I tillegg til fastprisen og mulige konsulenttjenester utover leveransen omfattet av denne, skulle Shopple betale lisenskostnader knyttet til programvarene og vedlikeholdskostnader forskuddsvis på 1 år på 16 og 20 % av lisensprisene.

Retten nevner også punkt 4 i avtalen, der de enkelte milepælene er fastsatt. Milepæl 1 er fastsatt til avtaleinngåelse, Milepæl 2 til 1. mai, milepæl 3 til 15. juni og milepæl 4 til produksjonssetting (bestemmes av kunde).

Det skal ha fulgt med 8 vedlegg til avtalen. Shopple hevder at selskapet ikke har sett disse vedleggene før de fulgte med tilsvaret i saken. Avtalen ble først undertegnet 18. juli. Det framgår av denne at formålet med avtalen var å regulere samarbeidet med Shopple om konsulentassistanse i forbindelse med implementering av datasystemene. Shopple hevder som nevnt at vedleggene heller ikke ble framlagt da.

Kontrakten inneholder ingen nærmere spesifikasjon av dataløsningen. Slike krav var imidlertid et sentralt tema på møtene med CGI's ledelse. Shopple utarbeidet et dokument «Kravspesifikasjon light» som ble gjennomgått med CGI. Dokumentet er på fire sider, og inneholder forholdsvis detaljerte funksjonskrav. Dokumentet var ihvertfall med som vedlegg 8 i den avtalen som ble framlagt i tilsvaret, men CGI hevder dette skyldtes en feil ved innsendelse av forliksklagen. Nærmere spesifikasjoner ble diskutert mellom partene i en rekke møter, blant annet under UX-prosessen (analyse og designprosessen), som ble startet opp i mars. Det var enighet mellom partene om at dataløsningene skulle inneholde et konsumentgrensesnitt, et produsentgrensesnitt, muligheter for fakturering, rapporter og varehåndtering samt «Min side».

I en lengre mail fra Shopple til CGI 30. mai gis det en oppstilling over forhold som må endres. Av siste side framgår at Shopple kunne godta at enkelte elementer kunne legges inn i en senere fase, hvorav de viktigste i forbindelse med denne saken var «Min side» og produsentgrensesnittet. Etter avtalen skulle også disse funksjoner ligge inne i løsningen som skulle leveres til såkalt «akseptansetest» 15. juni. Shopple mener forsinkelsen skyldtes at CGI ikke tidligere hadde en klar forståelse av hva dataløsningene skulle inneholde, mens CGI mener det skyldtes en rekke endringskrav fra Shopple. Dataløsningene ble levert én uke etter fristen 15. juni.

I et prosjektmøte ble partene enige om at prototypen, som på dette tidspunkt skulle leveres 20. juni, skulle inneholde en basisversjon (Leveranse 1.0) og en senere Leveranse 1.5, som blant annet skulle inneholde produsentgrensesnitt og «Min side». CGI skulle komme tilbake til Shopple med forslag til tidsplan om denne siste leveransen. For Shopple var det på grunn av innkjøpte sommerklær og annonsering viktig at salget kunne komme i gang før sommersesongen var over.

Dataløsningene ble levert til akseptansetest 21. juni, og Shopple begynte da med testing og feilretting. I mail fra Shopple til CGI 5. juli klaget Shopple over at løsningen var ekstremt treg (responstid ved nedlasting). Den 11. juli skrev Shopple til CGI og beklaget seg over at funksjonene «Complete shipment» og «Release shipment» ikke var aktivert. For Shopple var dette viktige funksjoner da ordrer ellers ville bli liggende i systemet som ufullførte. Shopple ville da miste oversikt over fullførte og ufullførte ordrer.

En faktura på 30 % av fastsummen (Milepæl 2) hadde forfall 30. juli. Shopple truet med å holde igjen betaling på grunn av hastighetsproblemene. CGI truet med at selskapet i så fall ville ta ned hele løsningen, som ble drevet på CGI's interne server. Shopple valgte da å betale fem dager før forfall.

Lansering av nettbutikken skjedde 14. juli. Den 27. september opprettet partene en restanseliste, eller «restliste», og en endringsliste. Listene ble fortløpende oppdatert, senest 16. desember. Av viktige elementer i restlisten nevnes produsentgrensesnitt, «Min side» og Tilfeldige krasj i dibs og ved registrering. Dette siste innebar at kunden, etter å ha lagt varer i «handlekurven», ikke fikk betalt. De to første funksjonsmanglene ble lovet ferdig 11. desember, mens den siste skulle rettes så snart som mulig, men senest 22. desember. Hastighetsproblemet var løst 11. oktober etter at nye og mindre bilder var lagt inn, noe som måtte gjøres manuelt. Problemet knyttet til betalingsløsningen (dibs) ble ordnet 13. desember.

I mail fra Shopple til CGI 16. oktober orienterte Shopple om at selskapet hadde kjøpt eget driftsmiljø, og ba om svar på når det kunne flyttes over. Til da hadde som nevnt dataprogrammene blitt kjørt på CGI's egen server. I svarmail samme dag svarte CGI at saken først måtte kartlegges og estimeres. Deretter heter det: «Jeg antar at du ønsker et estimat på jobben fra vår side ? Shopple svarte senere på dagen: «Et estimat er greit å få, ja. Dere får kartlegge og estimere så fort dere kan, også gjennomfører vi flyttingen etter det»

Noen dager senere svarte CGI at det totale arbeidet med å flytte over programmene var stipulert til kr 32.000. Vegard Taklo forklarte at han etter dette raskt tok kontakt med CGI's prosjektleder for å klargjøre at CGI ikke hadde krav på betaling for å flytte over løsningen.

CGI gjorde det i møter klart at selskapet ikke ville sette i gang med restlisten før Shopple betalte en faktura.

Den 1. januar 2012 konstaterte Shopple at lanseringen hadde feilet og la ned driften ved å legge ned betalingsløsningen dibs.

I mail fra Shopple til CGI 25. april heter det:

Hei

Vi venter enda på pengene fra Norwegian Outlet og jeg håper dere kan vente enda litt til med å foreta dere noe ift. Purring/inkasso.

Før restandelisten startes på så skal vi ha betalt for hele leveransen.

På dette tidspunkt arbeidet Shopple med planer om å få inn investorer, eller iallfall et ønske om dette. Shopple har under saken gitt uttrykk for at en oppegående dataløsning, blant annet med produsentgrensesnittet, var en forutsetning for at dette skulle lykkes.

Shopples hadde på det tidspunkt betalt hele fastprisen. Betaling 6 – lisenser for annet år – ble betalt i rater i perioden 23. februar til 23. mai 2012. CGI ville allikevel ikke påbegynne restlisten før Shopple hadde betalt fakturerbart tilleggsarbeid etter lansering i juli 2011. Det ble senere sendt en faktura for dette arbeidet stor kr 275.000 med forfall 8. november 2012. Denne er fortsatt ikke betalt. To fakturaer for årlig vedlikehold med forfall i september og desember 2012 er heller ikke betalt. Det samlede beløpet her er kr 57.384. Det er summen av disse tre fakturaer som utgjør CGI's motkrav.

CGI purret på utestående faktura på lisens. I mail fra Shopple 28. januar 2013 til CGI svarte selskapet at det ikke hadde fått det prosjektet som er i henhold til avtale og bestilling, og at det ikke var aktuelt å betale lisensavgifter for et system de ikke visste om de kunne bruke. Deretter heter det: *«Dette vil først bli betalt når vi har fått levert (eller grundigere spesifisert) restlisten i prosjektet (anslagsvis innen et par måneder), slik at vi ser at dere viser vilje til å levere fastprisprosjektet som avtalt, uavhengig av antall timer igjen i prosjektet»* I en lengre mail to dager senere redegjorde Shopple for sitt syn på saken, og ba om at partene satte seg sammen og spesifiserte restlisten slik at Shopple kunne føle seg trygge på hva som skulle leveres. Deretter ville Shopple betale pengene før CGI utførte ytterligere arbeid. Shopple ba om at CGI trakk fakturaen tilbake fra inkasso. Men CGI var ikke villig til dette..

Shopples sendte 2. februar en formell klage på leveransen med en lengre redegjørelse. Under punkt 3: Ønske om kompensasjon, framsatte Shopple krav om kreditering av lisenser for 2012 og 2013 for om lag kr 150.000 eks.mva. I tillegg ba Shopple om å få refundert 75 % av fastprisen. Under denne forutsetning ville Shopple ikke gå videre med erstatningskrav på flere millioner.

I svarbrev fra CGI's advokat imøtegikk selskapet Shopples ulike argumenter. Det heter avslutningsvis: *«For ordens skyld gjør vi for øvrig oppmerksom på at når de utestående fakturaer er betalt så vil likevel ikke ytterligere fakturerbart arbeid bli utført uten at dette forhåndsbetales.»*

Den 4. april sendte Shopple inn forliksklage med krav om tilbakebetaling og erstatning på til sammen tre millioner. CGI sendte inn forliksklage 23. april. Forliksrådet besluttet å innstille saken 25. oktober i medhold av tvl. § 6-11 tredje ledd jf 6-10 fjerde ledd. Shopple tok ut stevning 5. juni i år.

Saksøkerens påstandsgrunnlag

Forsinkelser og mangler gjør at formålet med leveransen er vesentlig forfeilet. CGI har rettsstridig holdt tilbake løsningen, og Shopple krever derfor tilbakebetaling av vederlaget som er betalt.

Kravet om tilbakebetaling følger av alminnelige kontraktsrettslige prinsipper. Det vises generelt til Rt-1998-1510 og Hagstrøm:Obligasjonsrett 2. utgave side 430 og 440.

«Min side» og produsentgrensesnittet ble aldri levert. Det må legges til grunn at dette utgjorde omtrent 50 % av leveransen. Disse funksjoner skulle opprinnelig ha vært levert 15. juni 2011. Disse funksjoner var av vesentlig betydning for Shopple både i form av generering av omsetning, løfter overfor daværende samarbeidspartnere og for muligheten for å få inn nye produsenter og investorer.

Det anføres videre at de delene av datasystemene som ble levert led av vesentlige mangler. Systemene led av alvorlige hastighetsproblemer i tiden 5. juli til 7. oktober 2011. Dette skyldtes bruk av for store bilder, noe Shopple ikke kan lastes for. Konsekvensene var massiv kundeflukst og et vesentlig merarbeid for Shopple. Hver enkelt lenke i nettsiden måtte mellomlagres hver dag (caching), noe som tok mye tid.

Feil i ordresystemet (EPiServer Commerce) medførte tap av ordrer i perioden 22. juli til 13. desember 2011. Problemet viste seg tilslutt å være en kjent feil i programvaren, og ble enkelt løst. Også denne feilen førte til tap av kunder ved at de ikke fikk betalt og et vesentlig merarbeid for Shopple. Ordresystemet led også av andre feil som ikke var utbedret da nettsiden i praksis ble lagt ned i januar 2012. Også dette medførte vesentlig merarbeid for Shopple.

I «Kravspesifikasjon light», som var en del av avtalen, var «varianshåndtering» avtafestet, men ikke innført. Dette førte til at de ulike størrelsene av hvert plagg måtte legges inn som et eget produkt, og kundene opplevde at hele nettsiden måtte lastes på nytt ved bytte av størrelse. Også dette medførte et vesentlig merarbeid for Shopple.

Den 16. oktober 2011 tok Shopple initiativ for å få dataløsningene over til seg, men ble møtt av krav om at dette ville koste kr 32.000 i tillegg til betalt fastpris. Dette innebar et mislighold av kontrakten.

I regnskapet for 2012 var CGI's leveranse ført opp med ca 1,7 millioner i balansen. Revisor mente at denne ikke hadde noen verdi for selskapet, og burde ha vært nedskrevet i sin helhet.

Shopples har til støtte for sin anførsel om at hele vederlaget kan kreves tilbake vist til en rekke momenter som med støtte i Hagstrøm begrunner kravet.

Kontrakten har ingen bestemmelser om reklamasjon. Spørsmålet om det har skjedd rettidig reklamasjon reguleres da av alminnelige kontraktsrettslige prinsipper. Utgangspunktet er da at reklamasjon må skje innen rimelig tid fra man burde ha blitt kjent med misligholdet.

Alle forsinkelser og mangler ble påpekt overfor CGI straks de ble oppdaget. Etter dette har partene hatt løpende dialog om utbedring. CGI har erkjent forsinkelser og mangler, men har rettstridig forlangt at Shopple skulle betale fakturaer for lisenser og tilleggsarbeid før selskapet påbegynte arbeidet med restlisten. Varsel om misligholdsanksjoner underveis i denne prosessen ville mest sannsynlig satt en stopper for prosjektet. Først da CGI begynte å tvangsinndrive fakturaer uten å imøtekomme Shopples ønske om å klargjøre CGI's gjenstående leveranse ble det klart for Shopple at selskapet ikke aktet å levere i henhold til avtalen. Shopple framsatte da umiddelbart krav om tilbakebetaling. Med støtte i Hagstrøm side 463 må kontrakten anses bortfalt. Da kravet ble framsatt var manglene så alvorlige at de ikke kunne rettes uten å konstruere systemet på nytt.

Til støtte for sitt syn på reklamasjonsspørsmålet viser Shopple til teori og rettspraksis.

Etter kontraktens punkt 1.13 har Shopple rett til skadeserstatning dersom skaden skyldtes grov uaktsomhet eller forsett. Det anføres at CGI handlet grovt uaktsomt, noe som også følger av bakgrunnsretten. Om vilkåret *grov uaktsomhet* vises til teori og rettspraksis.

Som den profesjonelle part påtok CGI seg en resultatforpliktelse til å utarbeide en IT-løsning tilpasset Shopples krav til løsning, synliggjort i Kravspesifikasjon light. Som et stort selskap hadde CGI tidlig framhevet sin kompetanse på området. CGI burde selv ha varslet dersom selskapet mente det ikke kunne utarbeide en IT-løsning innen avtalens frister. CGI's ledelse sørget ikke for tilstrekkelig kunnskapsoverføring om konseptet til medarbeidere som skulle utvikle løsningen, og brukte tre og fem måneder på å rette opp kritiske feil og mangler. Det faglige nivået på prosjektgjennomføringen sviktet på en rekke punkter.

Shopples varslet erstatningskrav den 2. februar 2013, og fremmet kravet i forliksklage raskt etter at det ble avslått av CGI's advokat. Dette er tilstrekkelig. Uansett har manglende reklamasjon ikke betydning dersom det legges til grunn at CGI handlet grovt uaktsomt. Det vises til kjøpslovens § 33. Om avtalen på dette punkt må oppfattes som uklar, skal etter rettspraksis kontrakten tolkes til ugunst for den parten som har utarbeidet avtaleteksten. Subsidiært anføres at avtalen her må settes tilside etter avtalelovens § 36. Det er ingen andre misligholdsanksjoner som gir Shopple kompensasjon for påført tap.

Utgangspunktet ved erstatningsutmålingen er at erstatningen skal dekke tap og utgifter som skyldes kontraktsbruddet. Med støtte i lovforarbeider og teori anføres at Shopple må ha krav på erstatning for *merarbeid* grunnet misligholdet som et direkte tap, jf kjøpsloven § 67.

Estimert merarbeid knyttet til ulike feil og mangler kan settes til ca 1700 timer. Timesatsen kan settes til 600 kroner

Tap av ordrer på grunn av feil ved EPiServer kan settes til kr 122.400 inkl. mva.

Shopples måtte selge et stort restlager til sterkt redusert pris. Dette er også et direkte tap, som kreves erstattet med to millioner.

Shopples mener at det samlede økonomiske tap kan settes til kr 3.558.550. Om retten skulle komme til at deler av tapet må regnes som et indirekte tap som ikke kan kreves erstattet, anføres at ved grov uaktsomhet skal også slikt tap erstattes. Det vises til Statens standardavtaler – Programutviklingsavtaler punkt 11.5.6 fjerde ledd, som må oppfattes å gi uttrykk for et riktig erstatningsrettslig prinsipp.

Om retten skulle gi erstatning for dekningsalget av klærne, erkjennes at det må gjøres fradrag for posten *tap av ordrer*.

CGI's motkrav bestrides. Konsulenttimene som er fakturert anses som en del av den totale leveransen som var vesentlig forfeilet. Shopple fikk ikke tilgang til datasystemene og skal da heller ikke betale lisensavgifter. Fakturering av Microsoft-lisenser er uansett ikke i henhold til avtalen. Og under enhver omstendighet er Shopples tilgodehavende etter restlisten av større verdi enn CGI's motkrav. Shopple har da rett til å holde tilbake betalingen.

Saksøkerens påstand

1. CGI Norge AS dømmes til å tilbakebetale Shopple Holding AS kr 2.190.487 med tillegg av renter etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra forfall og til betaling skjer.
2. CGI Norge AS dømmes til å betale erstatning til Shopple Holding AS et beløp fastsatt etter rettens skjønn, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.
3. Shopple Holding AS frifinnes for motkravet.
4. CGI Norge AS dømmes til å erstatte Shopple holding AS sakens omkostninger for tingretten.

Saksøktes påstandsgrunnlag

Både i forhold til kravet om tilbakebetaling og erstatning anføres det prinsipalt at Shopple ikke har reklamert rettidig. CGI skal frifinnes allerede på dette grunnlag.

Avtalen inneholder ikke regler om reklamasjon. Det må da tas utgangspunkt i de alminnelige kontraktsrettslige prinsipper vedrørende dette spørsmålet. I forhold til *mangler* må det i det minste sendes en rettidig nøytral reklamasjon. Det vises for eksempel til kjøpslovens § 32 (1) og Hagstrøm: Obligasjonsretten (2011). Det må her også varsles om at vedkommende kan komme til å gjøre gjeldende krav som følge av misligholdet, jf Rt-2012-1779. Ved heving kreves i tillegg *spesiell* reklamasjon. Reklamasjon må inngis innen rimelig tid.

Shopples har ikke reklamert i tide over mulige forsinkelser. Prototypen ble ikke levert til avtalt dato, men noen dager senere. Dette ble imidlertid ikke reklamert før 31. januar 2013, som er meget for sent.

Shopples har anført at det forelå forsinket levering av restlisten med blant annet Min side og produsentgrensesnittet. Forutsatt at dette er riktig, løp reklamasjonsfristen senest fra april 2012. Forholdet ble ikke reklamert før under hovedforhandlingen, noe som også er meget for sent. Vegard Taklo forklarte at Shopple aksepterte at restlisten ikke ble startet på.

Reklamasjonsfristen for påståtte alvorlige hastighetsproblemer begynte å løpe i juni 2011, men ble først reklamert 2. februar 2013, som er meget for sent. Mailen fra Shopple til CGI av 5. juli 2011 tilfredsstiller ikke kravene til nøytral reklamasjon.

Reklamasjonsfristen over feil i ordresystemet knyttet til EPiServer Commerce startet eventuelt å løpe i juli 2011. Det ble ikke reklamert før 2. februar 2013, og dette er for sent.

Mangel på et raskt og fungerende ordresystem ble oppdaget 11. juli 2011, men reklamert først 2. februar 2013. Det samme gjelder påståtte hastighetsproblemer knyttet til ordresystemet. Forutsatt at dette var en mangel, burde Shopple ha oppdaget det i juli 2011. Det er ikke lagt fram noen bevis på at Shopple reklamerte på dette før 2. februar 2013.

Shopples har anført at forhandlinger og diskusjoner mellom partene utskyter starttidspunktet for reklamasjon. Avgjørelsen i Rt-2012-1779 er et eksempel på at slike argumenter ikke førte fram.

Etter kontrakten punkt 1.13 må erstatningskrav framsettes senest seks måneder fra skaden oppstod. Kravet ble først framsatt i forliksklagen, og det er for sent.

Subsidiært anføres at det verken forelå mangler eller forsinkelser knyttet til leveransen.

Når det gjelder forsinket leveranse til akseptansetest pekes det på at etter avtalen punkt 4 kan datoene justeres. Partene var dessuten enige om utsatt levering.

Partene var enige om å sette forsinkelsen av Min side og produsentgrensesnittet på restlisten allerede i møte 1. juni 2011. Det var videre enighet om at det måtte foreligge spesifisering før arbeidet startet. Restlisten skulle dessuten ikke påbegynnes før utestående fakturaer var betalt. Utover i 2012 ble partene enige om å ta en pause i prosjektet. Shopple var på den tiden opptatt med å skaffe nye investorer.

Det erkjennes at det forelå hastighetsproblemer knyttet til ordresystemet. Grunnen var at det ble benyttet for store bilder. Men CGI har ikke bedt Shopple legge inn bilder med for høy oppløsning. CGI's mail til Shopple 7. juni 2011 sier bare at det er bra å legge inn bilder med bra kvalitet. Men bilder med bra kvalitet behøver ikke ha høy oppløsning. Dette må Shopple ha ansvaret for. Hastighetsproblemene ble dessuten løst noen måneder senere, noe Shopple var enig i.

En annen feil i ordresystemet oppstod under akseptansetesten. Feilen kunne ikke gjenskapes. Feilen ble etter hvert rettet.

Shopples har anført at levert dataløsning i praksis ikke hadde muligheter for varianshåndtering. Dette er CGI ikke enig i. I Kravspesifisering light punkt 1.6 heter det om dette kravet at løsningen skal ha «funksjonalitet for behandlingen av varians; farger og størrelser i flere størrelsestabeller..»). Shopple fikk varianshåndtering. Det vises til vitneforklaring fra Sverker Axelsson om at i elektronisk handel må det være slik at hver størrelse og hver farge er et eget objekt. Noen annen løsning er ikke teknisk mulig.

CGI nektet ikke å overføre dataløsningen. Av mailutveksling framgår at Vegard Taklo var positiv til å få et estimat over kostnadene ved overføring, og han protesterte ikke på at CGI ville ha betaling for dette. Shopple tok heller ikke initiativ til å få overlevert systemet etter å ha mottatt estimatet. Overføring av systemet er heller ikke noen del av avtalen. I IT-bransjen er det dessuten vanlig med betaling for slik overføring.

Atter subsidiært anføres at det ikke forelå slikt *vesentlig* mislighold som ga Shopple rett til hevning. Avtaler om IT-anskaffelser er en særegen form for tilvirkningskjøp der terskelen for hva som må anses å være vesentlig mislighold må settes høyere. Det vises til Torvund: Kontraktsregulering IT-kontrakter (1997) og annen teori om dette. Ved levering kunne dataløsningen benyttes til å selge og kjøpe klær på nett. Det er ikke dokumentert at mange kunder var påvirket av feil i EPiServeren. Feil ved knapper berørte heller ikke kundenes mulighet for å kjøpe klær. Partene var enige om at det ikke skulle være integrasjon mellom EPiServersystemer og netthandelsløsningen før i prosjektets fase 2, Fram til dette måtte Shopple generere ordrer manuelt, noe som ikke er en vesentlig mangel. Reloding av løsningen påvirket ikke kunders muligheter for å kjøpe klær. Shopple har fått et skalerbart datasystem. At selskapets revisor mente at investeringskostnadene måtte nedskrives til null kan det ikke legges vekt på.

Det har gått svært lang tid fra gjennomføring av avtalen til hevingskravet, og andre misligholdsbeføyelser kunne vært mulig på et tidligere tidspunkt. Shopple har ikke bevist at Min side og produsentgrensesnittet utgjorde 50 % av leveransen, og uansett var Shopples hovedfokus å selge varene, noe selskapet var i stand til.

Shopples har ikke bevist at CGI opptrådte grovt uaktsomt. CGI hadde god kompetanse og satte inn ressurser og erfarne folk til å arbeide med løsningen. På grunn av tidsproblemer var det i avsluttende fase nødvendig å sette inn fem medarbeidere fra Sverige, men også dette var flinke folk som kjente EPiServer-programmet godt. CGI's rolle var ikke å bidra til å realisere prosjektet, men å levere en dataløsning innenfor avtalen.

Tapt omsetning på kr 122.400 er et følgetap som ikke dekkes. Kravet er uansett ikke tilstrekkelig dokumentert. Det er kun framlagt dokumentasjon på at to kunder ikke klarte å betale for varene, og ikke 144 kunder. Heller ikke er tidsforbruket på å ringe kunder dokumentert. Det samme er påstått merarbeid i form av caching. Tapt fortjeneste på to millioner er et konsekvenstap som ikke kan kreves dekket.

Det foreligger heller ikke nødvendig årsakssammenheng mellom eventuelt mislighold og kravets størrelse. Det tar ikke høyde for at det er mange faktorer som avgjør om man lykkes med netthandel. Shopple har heller ikke forklart hvorfor regnskapene viser at det ble kjøpt inn klær i 2012, når det etter sigende gikk så dårlig. Det var mulig å bruke IT-løsningen til å selge klær. Shopple kan selv ha bidratt til tapet ved at betalingsløsningen ble tatt ned 1. januar 2012. Varelageret var sommervarer som normalt selges til rabattert pris fra og med juli. I tillegg var tilbudet nytt og ukjent for brukerne, og markedsføringen skjedde bare til innbyggere i Molde og omland.

Motkravet

Grunnlaget for kravet er tre ubetalte fakturaer på til sammen kr 332.384,40 inkl. mva. Dette er tilleggsytelser, og da gjelder det alminnelige prinsipp om ytelse mot ytelse. Krav på betalingsplikt for lisenser og vedlikehold er erkjent ved at Shopple har betalt for slike ytelser tidligere. Shopple har ikke bestridt at fakturaene ikke er betalt.

Saksøktes påstand

I søksmålet:

1. CGI Norge AS frifinnes.
2. CGI Norge AS tilkjennes sakskostnader med tillegg av renter fra forfall til betaling skjer.

I motkravet

1. Shopple Holding AS dømmes til å betale CGI Norge AS kr 332.384, 40 med tillegg av kontraktsrettslig avtalt rente fra forfall av den enkelte faktura til betaling skjer.
2. CGI Norge AS tilkjennes sakskostnader med tillegg av renter fra forfall til betaling skjer.

Rettsens vurdering

Krav om tilbakebetaling

Shopples krav om å få tilbakebetalt alle beløp selskapet har betalt inn til CGI etter kontrakten. I realiteten er dette et krav om heving, som formelt ble fremmet i forlikssklagen 4. april 2013.

Den inngåtte kontrakt er en form for tilvirkningskjøp, men reguleres ikke direkte av kjøpsloven. Partene er enige om dette, og også at alminnelige obligasjonsrettslige prinsipper og rettssetninger kommer til anvendelse. Kontrakten regulerer erstatningskrav, men ikke heving.

Viggo Hagstrøm behandler hevningskrav i Obligasjonsrett (2. utgave) kapittel 18. Han nevner på side 443 at hevningskravet kan ha gått tapt dersom kreditor (Shopples) har oppfylt avtalen overfor den som misligholder avtalen (CGI), men påpeker at oppfyllelse av pengekrav ikke hindrer heving med krav om å få tilbake et tilsvarende beløp. Slik det framgår av CGI's motkrav hadde ikke Shopple oppfylt hele avtalen, men hadde betalt hele fastprisen samt en del av lisens- og vedlikeholdskostnadene.

Hagstrøm påpeker på side 426 at hovedvilkåret for heving i alminnelighet er at det foreligger et vesentlig kontraktsbrudd fra medkontrahentens side, og nevner på side 428 at «..Ved praktiseringen av vesentlighetskravet må det ledende synspunkt være at det er en forutsetning at misligholdet er av en slik art og/eller et slikt omfang at det gir kreditor «rimelig grunn for ... å si seg løs fra kontrakten»..»

Som det framgår hadde Shopple betalt kontrakten nesten fullt ut, men ikke fått overført dataløsningen fra CGI's interne server, fordi CGI ville ha betalt for å gjøre dette. Utover en begrenset nytte av dataløsningen til salg av klær høsten 2011, har Shopple fått lite ut av kontrakten. På hevingstidspunktet var produsentgrensesnittet og «Min side» samt enkelte andre funksjoner fortsatt ikke utviklet. CGI har anført at dataløsningen fungerte ved salg av klær, og at dette var det viktigste. Retten er ikke enig i dette. Som det vil framgå av rettens drøftelse av erstatningskravet var dette bare mulig ved svært mye manuelt arbeid fra Shopple. Retten er heller ikke i tvil om at den gjenstående del av leveransen var svært viktig for Shopple, som selv mener denne utgjorde om lag 50 prosent av den samlede leveranse. Produsentgrensesnittet skulle sørge for at produsenter selv kunne gå inn i systemet og legge inn klær i ulike farger og modeller, for deretter å sende varene til lageret. Shopple ville da betinge seg provisjon, og hadde ikke behov for mange ansatte for å få systemet til å fungere.

Prosjektleder Inger Røst var innkalt som privat sakkyndig for Shopple. Hun har stor erfaring med implementering av datasystemer hos kunder. Hun fant det vanskelig å si hvor stor del av leveransen som ikke var levert, men påpekte at det som var levert egentlig var standardvare. Etter hennes oppfatning var produsentgrensesnittet spesielt, og utvikling av dette ville kreve betydelig med tid. Hun stilte spørsmål ved om

CGI egentlig forstod hvor omfattende denne del av kontrakten var. Hun påpekte også at funksjonen «Min side» er viktig, fordi en slik er vanlig i netthandel ellers og gir uttrykk for profesjonalitet i forhold til kjøpere.

Retten er som nevnt ikke i tvil om at gjenstående del av leveransen var en vesentlig og viktig del av den samlede leveranse. Retten har imidlertid også lagt vekt på andre momenter. Av de to partene var CGI den profesjonelle part når det gjaldt nettløsninger. Thomas Brændengen, som arbeidet med nettsteder i CGI på den tiden, forklarte som vitne at Shopple kunne logistikk, men ikke nettløsninger. Shopple hadde utarbeidet relativt detaljerte funksjonskrav til løsningen og framlagt disse som «Kravspesifikasjon light» tidlig i prosessen. Som et stort selskap med spesiell kompetanse på området hadde CGI likevel akseptert fastpris, og måtte da forventes å kunne levere hele kontrakten innen fastsatt tid. Selskapet var også kjent med at Shopple planla å starte opp på forsommeren, og at selskapet også hadde kjøpt inn et stort lager av sommerklær.

Som nevnt gikk det ikke slik. Partene ble da enige om at den del av dataløsningene som ikke ble levert 21. juni 2011 skulle flyttes over i fase 2, og settes på en restliste. Dette var noe Shopple bare måtte akseptere. CGI hevder at grunnen til dette var en stor mengde endringskrav fra Shopple utover våren og forsommeren 2011. Retten har ikke noen klar formening om dette er riktig, men antar at ved utvikling av nettløsninger som i denne saken er det ikke uvanlig at kjøper melder inn ulike forslag eller krav til endringer i løsningene som blir foreslått. Dette er noe et stort profesjonelt selskap som CGI må regne med. Men det må iallfall kunne forventes at selskapet gjør sitt beste for å slutføre leveransen innen rimelig tid.

Det ble da også arbeidet med restlisten utover høsten 2011, men ved årsskiftet stanset CGI sitt arbeid. Grunnen til dette var at CGI ikke ville fortsette arbeidet med restlisten før Shopple betalte utestående fakturaer for lisenser og vedlikehold. Selv om Shopple i praksis nedla løsningen ved årsskiftet ved å ta ned betalingsløsningen, var selskapet fortsatt interessert i å ferdigstille dataløsningene. Dette hadde sammenheng med økonomiske problemer grunnet manglende salg og håpet om å få inn investorer. For å ha håp om dette måtte imidlertid dataløsningene fungere i samsvar med konseptets grunnideer.

I tiden 23. februar til 23. mai 2012 betalte Shopple faktura for lisenser, og 29. mai samme år betalte Shopple endog faktura for lisenser år 2. På dette tidspunkt var alle fakturaer betalt. CGI ville imidlertid tross dette ikke påbegynne arbeidet med restlisten før fakturerbart tilleggsarbeid etter lansering i juli 2011 ble betalt. Dette til tross for at selskapet både hadde fått betalt hele fastprisen og samtlige fakturaer for lisenser og vedlikehold. Tilleggsarbeidene på dette tidspunkt var ennå ikke fakturert. CGI hadde på dette tidspunkt lagt ned sitt arbeid med restlisten i et halvt år. Etter rettens oppfatning var dette grovt illojalt mot Shopple, som på dette tidspunkt bare krevde at partene satte seg ned sammen og ble enige om hva som skulle settes på restlisten. Så sent som i mail til CGI 30.1.2013 hadde imidlertid Shopple ikke gitt opp håpet om å redde avtalen, og satte fram sitt meget beskjedne krav slik:

«Oppsummering og videre vei

Den eneste mulige utveien her, slik vi ser det, er at vi setter oss ned og spesifiserer restliste på nytt, slik at vi føler oss trygge på hva som skal leveres. Deretter kan vi betale midlene før dere utfører ytterligere arbeid.»

Faktura for tilleggsarbeid på kr 275.000 var da ikke betalt, og CGI hadde sendt fakturaen til inkasso.

Etter rettens oppfatning var dette misbruk av en i utgangspunkt svært ubalansert og selgervennlig kontrakt. Her viser retten til Inger Røst sin forklaring. Etter kontrakten måtte hele fastprisen betales før Shopple kunne påbegynne akseptansetesten 21. juni 2011. CGI fikk altså full betaling selv om halve leveransen fortsatt ikke var levert. Shopple hadde ingen pressmidler til rådighet, og kunne etter kontrakten heller ikke forlange prisavslag. Selskapet gjorde forsøk sommeren 2011 på å holde igjen betaling på grunn av hastighetsproblemer, men da truet CGI med å legge ned hele løsningen. Høsten 2012 nektet Shopple å betale for overføring av dataløsningen til egen server men retten kan ikke se at dette burde forhindret CGI fra å arbeid videre med leveransen, og heller utsatt diskusjonen om betaling for overføringen. Eventuelt kunne CGI fortsette arbeidet på egen server. Det er mulig CGI's handlemåte skyldtes at selskapet hadde notert langt flere timer enn beregnet på prosjektet allerede, men dette måtte være selskapets ansvar, som hadde gått inn på en fastpriskontrakt. Selv om dette ikke har avgjørende betydning for rettens resultat, er retten enig med Shopple i at selskapet ikke pliktet å betale for overføring av datasystemet. Spørsmålet er ikke regulert i kontrakten, men det synes naturlig og nærliggende at når en kjøper betaler for utvikling av en dataløsning, må kostnadene ved å overføre systemet til kunden være inkludert. CGI burde ha tatt forbehold om dette hvis selskapet var av en annen oppfatning. At

Shopples ba om et estimat over kostnadene kan ikke innebære at selskapet på bindende måte aksepterte CGI's syn når Shopple raskt etter å ha fått estimatet kontaktet CGI og protesterte.

Heller ikke kan retten legge stor vekt på at Shopple utover høsten 2011 aksepterte å medvirke til en restliste der blant annet produsentgrensesnitt og «min side» ble lagt inn. Dette måtte jo nettopp Shopple gjøre fordi CGI ikke oppfylte sin del av kontrakten. Shopple var for så vidt i en tvangssituasjon.

Som nevnt la CGI ned sitt arbeid med dataløsningene ved årsskiftet 2011/2012. Som påpekt av CGI er det mulig Shopple aksepterte at det ikke ble arbeidet mer med løsningen i en periode, men kontrakten stod fortsatt ved lag og var ikke sagt opp av noen av partene. Retten viser her til Shopples brev til CGI 28. januar 2013 der selskapet framsatte et høyst rimelig krav om at videre lisensavgifter ikke ville bli betalt før CGI i det minste medvirket til å få *spesifisert* restlisten. Men endog et slikt krav ville CGI ikke akseptere. Selskapet insisterte i stedet på at Shopple fortsatte å oppfylle sin del av avtalen, og hadde også sendt en faktura til inkasso. At heller ikke CGI mente seg fri fra avtalen framgår av selskapets svarbrev der det satte forskuddsbetaling som vilkår for ytterligere fakturerbart arbeid.

Etter rettens oppfatning har CGI forsettlig og i hvert fall grovt uaktsomt satt tilside sine plikter etter avtalen. I en slik situasjon kan selskapet ikke påberope manglende reklamasjon. Det vises til kjøpslovens § 39 annet ledd, som må antas å gi uttrykk for et generelt obligasjonsrettslig prinsipp. Under enhver omstendighet anser retten at det nettopp ble framsatt en rettidig reklamasjon ved brevene av 28. januar og 2. februar 2013.

Shopples har etter dette krav på å få tilbakebetalt de beløp selskapet har betalt til CGI, som utgjør kr 2.190.487. Selve beløpets størrelse er ikke bestridt av CGI. Kjøpslovens § 65 annet ledd fastsetter at ved gjennomføring av et hevningsoppgjør, skal selger betale forsinkelsesrente fra den dag han mottar betaling. Det samme må gjelde utenfor kjøpslovens anvendelsesområde. Retten viser her til over nevnte standardavtale punkt 14.

Shopples har lagt fram et hjelpedokument med oversikt over når de ulike deler av kontraktsbeløpet samt lisenser og vedlikehold ble betalt. Retten legger denne til grunn for slutningen i dommen.

Shopples skal også frifinnes i forhold til motkravet, som er en del av kontrakten. CGI aldri har levert dataløsningen og har da intet ytterligere krav mot Shopple.

Erstatningskravet

Shopples har krevd erstattet ulike former for økonomisk tap i form av merarbeid og manglende salg av klær, og anfører at CGI handlet grovt uaktsomt.

Mulig erstatningsplikt er regulert i kontrakten, og den aktuelle bestemmelse er tatt inn i framstillingen av saken foran. Det framgår først at kunden har rett til skadeserstatning dersom skaden skyldes grov uaktsomhet eller forsett. Det er så tatt inn en ansvarsbegrensning dersom det *ikke* foreligger forsett eller grov uaktsomhet. Slik retten ser det er denne del av bestemmelsen begrenset til å gjelde alternativet vanlig simpel uaktsomhet, selv om også et krav på erstatning etter grov uaktsomhet eller forsett må være adekvat og stå i årsakssammenheng med de skadevoldende handlinger. For øvrig kommer også her alminnelige erstatningsrettslige prinsipper i kontraktsforhold til anvendelse. Det antas best i samsvar med bakgrunnsretten at det foreligger ansvar for konsekvenstap og følgeskader ved grov uaktsomhet, og at bestemmelsen om reklamasjon uten ugrunnet opphold da ikke gjelder, se f.eks. kjøpslovens § 40 og § 33.

Shopples krav er konkret begrunnet med påståtte feil og mangler i den løsningen som ble levert i juni 2011 og iverksatt i juli. Det var alvorlige hastighetsproblemer i tiden fra 5. juli til 7. oktober 2011, noe også CGI har erkjent. Problemene viste seg å skyldes at Shopple hadde lagt inn bilder med for høy oppløsning (for mange megabyte). I mail til CGI 7. juni 2011 gjorde selskapet det klart at man var i ferd med å ta bilder av varene. Shopple spurte i mailen blant annet om de skulle bruke best mulig kvalitet på bildene. Svaret var: «... Vi får komme tilbake på dette punkt. Men generelt så gjelder at bra kvalitet på bildene er bra.» Når Shopple selv tok opp et spørsmål om hvordan bildene ville fungere i dataløsningen, burde CGI som ekspert ha sett og advart Shopple mot å bruke bilder med for høy oppløsning. Etter parts- og vitneførsel er retten ikke i tvil om at feilen medførte et omfattende merarbeid ved at alle linker måtte mellomlagres (caching) svært hyppig for å redusere nedlastningstiden, som var helt opp mot 30 sekunder. Nedlastningstid er ikke regulert i kontrakten, men det ligger i sakens natur at kunder ikke vil vente så lenge. Da lar man heller være å bruke siden, noe CGI også måtte forstå. Retten er ikke i tvil om at problemene medførte kundeflukst og redusert salg i en periode som var kritisk for hvordan et begrenset lokalt marked oppfattet nettsiden. Inger Røst mente at også en ventetid på 15

sekunder er for mye, og forklarte at man fort ville ha funnet at bildene var problemet om man satte på et spesielt søkeverktøy. Shopple har anslått eget merarbeid ved dette til 450 timer.

Shopples påpekt at en feil i EpiServer førte til at mange kunder som hadde valgt varer ikke fikk fullført bestillingen. Disse måtte derfor følges opp manuelt, noe som tok mye tid. Shopple har ført opp merarbeidet i tiden fram til 13. desember 2013 til 360 timer.

En lignende type feil var en feil i ordresystemet som medførte at Shopple mistet oversikten over fullførte og ufullførte ordrer. Denne feilen var ennå ikke rettet opp da forliksklage ble inngitt.

Shopples har anført manglende funksjonalitet for varianshåndtering. Hver størrelse og farge av klærne måtte legges inn som egne produkter. Retten er i tvil ved om dette kan betegnes som en mangel, og viser til Sverker Axelssons forklaring om at noen annen løsning ikke er teknisk mulig. Retten antar at problemene med varianshåndtering i første rekke skyldes den lange nedlastningstiden høsten 2011. Med en responstid på 2 – opp til 3 – sekunder, vil retten anta at kunder flest ikke ville oppleve varianshåndteringen som noe problem. Shopple har krevd erstatning for 900 timers arbeid knyttet til manglende funksjonalitet knyttet til ordrehåndtering, innleggelse av produkt, varianshåndtering og treghet i systemet.

Bortsett fra varianshåndteringen, må de øvrige funksjonsfeil betegnes som mangler i leveringen. Av betydning for selve salget var den trege hastigheten kritisk, men også svikten i betalingssystemet medførte tapte salg. De øvrige feil medførte et stort manuelt merarbeid for Shopple.

Høyesterett har i Rt-1989-1318 gitt anvisning på hva som ligger i uttrykket «grov uaktsomhet», i en sak om advokatansvar. Her heter det på side 1323: «.. Dersom det faglige nivå hos vedkommende ikke holder mål, vil dette etter omstendighetene kunne utgjøre grov uaktsomhet.» Etter rettens oppfatning var særlig den lange nedlastningstiden og den lange tiden det tok å rette opp denne feilen, enten et uttrykk for manglende kompetanse eller en manglende prioritering av kunden. I denne forbindelse vises til Hagstrøm side 481, der det heter at en part som bevisst nedprioriterer den annen parts sentrale interesser, vil dette utgjøre forsettlig mislighold. CGI måtte utvilsomt være klar over at tiden etter lansering 14. juli 2011 var kritisk for kundenes vurdering av den nye netthandelsløsningen, og var også klar over at Shopple hadde kjøpt inn store mengder sesongklær til sommeren. CGI hadde i mars 2011 påtatt seg å levere en prototyp for en ferdig dataløsning 15. juni, senere forskjøvet med en uke, og de ulike mangler må i sum betegnes som vesentlige mangler. Retten er enig med Shopple i at saken gjelder en svært mangelfull leveranse som er et markant avvik fra det som forventes av en profesjonell aktør som før avtaleinngåelsen framhevet sin kompetanse på området. CGI's handlemåte må etter rettens oppfatning i det minste betegnes som grovt uaktsom. Det foreligger således ansvarsgrunnlag. At det foreligger adekvat årsakssammenheng mellom manglene og tapet kan heller ikke være tvilsomt.

Denne del av erstatningskravet gjelder manuelt merarbeid som måtte utføres for å bøte på feil og mangler i den leverte dataløsning. Hagstrøm regner dette på side 559 som en form for ekstraordinære omkostninger som må kunne kreves dekket.

Tapets størrelse er vanskelig å anslå. Det er opp til Shopple å sannsynliggjøre dette. CGI anfører med bred penn at det ikke foreligger dokumentasjon, eller i det minste svært lite dokumentasjon. Retten påpeker at bevis i sivile saker ikke bare utgjør dokumentbevis. Også parts- og vitneforklaringer hører med i det samlede bildet. Retten fester generelt lit til parts- og vitneforklaringer fra Shopple, men deres anslag over tidsbruk er satt opp i ettertid og er ikke basert på daglige timelister etter hva retten skjønner, noe som innebærer en usikkerhet. Shopple har anført et samlet timeforbruk på de her nevnte mangler på 1710 timer, og krever lagt til grunn en timepris på 600 kroner. Retten legger etter bevisførselen til grunn at svært mye av dette arbeidet har skjedd i fritiden og i helger, eller til fortrenghet for annet mer ordinært arbeid. Det er ført opp til sammen 900 timer under posten «innleggelse av produkter (treghet og ingen varians)». Som nevnt over har retten under noen tvil funnet at varianshåndteringen ikke innebar noen mangel i seg selv; problemet var nedlastningstiden. Selve tregheten må utvilsomt ha medført mye merarbeid, men hvor mange av de 900 timene som omfatter generell treghet er ikke klart. Fastsettelse av tapet må nødvendigvis bli skjønnsmessig, og Shopple har i påstanden heller ikke krevd et bestemt beløp. Retten fastsetter tapet skjønnsmessig til 500 000 kroner.

Shopples krever også dekket fortjenestetapet. Selskapet kjøpte inn klær for noe over en million kroner og hadde et samlet salg, inklusive salg til sterkt redusert pris til et Outlet, på noe under 600 000 kroner. Med en påslagsfaktor på 2,5 kreves dekket tap på varelager på kr 2.410.150. I tillegg kreves tap på ordrer fram til betalingsløsningen ble lagt ned med kr 122.400.

Det kan være et spørsmål om et slikt tap skal regnes som et direkte eller et indirekte tap, jf kjøpsloven § 67 første og annet ledd. Retten behøver ikke ta stilling til dette, da et slikt tap også må kunne kreves erstattet selv om det regnes som indirekte. Etter kjøpsloven § 27 fjerde ledd kan det ikke kreves erstatning etter forsinkelse for indirekte tap, men dette gjelder etter femte ledd ikke når det foreligger feil eller forsømmelse fra selgeren, som i denne saken. Dersom en ser det slik at det er mer naturlig å se på feilene som mangler, gjelder samme prinsipper i § 40. Retten legger til grunn at de samme rettslige prinsipper må legges til grunn utenfor kjøpslovens virkeområde. Et eksempel på dette er Statens standardavtale om utvikling av programvare, som i punkt 11.5.6 fjerde ledd fastsetter at også indirekte tap kan kreves dekket ved grov uaktsomhet.

Kravet om erstatning for tapt fortjeneste utgjør kr 2.410.150. Det forutsetter at *hele* det innkjøpte varepartiet ville blitt solgt med en påslagsfaktor på 2,5. Dette kan ikke legges til grunn for erstatningsutmålingen. Retten er ikke i tvil om at feil og mangler i leveransen var en vesentlig årsak til det dårlige salget, og til at restbeholdningen måtte selges billig til et Outlet. Men Shopple var ny i markedet og med en helt ny netthandelsløsning. Markedet var begrenset til Molde med omegn, anslagsvis 40 000 mennesker. Også her må erstatningsutmålingen nødvendigvis bli svært skjønnsmessig. Retten setter denne del av tapet til 1 million. Dette dekker også posten tap av ordrer på kr 122.400 som nevnt over.

Etter rettens resultat skal Shopple tilkjennes kr 1.500.000 i erstatning med tillegg av forsinkelsesrente fra 2 uker etter dommens forkynnelse.

Avslutningsvis vil retten påpeke følgende: CGI har anført at selskapet ikke hadde ansvar for å realisere konseptet TryitOn, men bare å levere en dataløsning etter kontrakten. Dette er retten enig i. Men både hevningskravet og erstatningskravet i saken er jo nettopp begrunnet med vesentlige feil og mangler i dataløsningen som ble levert. Og dette var CGI's ansvar.

Sakskostnader

Shopples har vunnet fram fullt ut når det gjelder kravet om tilbakebetaling av erlagt vederlag. For erstatningskravet er det lagt ned påstand om erstatning etter rettens skjønn, men noe maksimumsbeløp er ikke nevnt i påstanden. Under hovedforhandlingen er likevel kravet spesifisert til å omfatte et visst antall timer merarbeid knyttet til ulike feil, og det er også krevd erstatning for tap av ordrer og på varelager med to nærmere angitte beløp. Retten ser det likevel slik at vi her har å gjøre med et krav der det er realiteter i kravet om at retten må fastsette en skjønnsmessig erstatning. Erstatningspostene er av utpreget skjønnsmessig natur.

Retten legger etter dette til grunn at tidligere rettspraksis om saksomkostningsspørsmålet når det gjelder skjønnsmessig fastsettelse vil være avgjørende. Schei skriver om dette i Tvisteloven side 699. Han nevner her at domstolene har gått langt i å anse kravshaver for å ha vunnet saken selv om domsresultatet ligger betydelig lavere enn maksimumsbeløpet i påstanden. I nærværende sak får Shopple erstattet et beløp på 1,5 millioner, mens det underliggende kravet utgjør kr 3.558.550. Dette ligger godt innenfor det slingringsmonn domstolene har oppstilt for å anse saken vunnet fullt ut. Retten legger etter dette til grunn at Shopple har krav på å få sine sakskostnader erstattet fullt ut, jf tvl. § 20-2 første ledd.

Advokat Olsen har framlagt en omkostningsoppgave på kr 536.811 eks.mva, som også dekker utgifter til sakkyndig vitne og kostnader i denne forbindelse. Shopple er merverdiavgiftspliktig, og da tilkommer det ikke merverdiavgift på beløpet. Retten godtar et beløp for etterarbeid først oversendt retten etter hovedforhandlingen.

Beløpet er høyt, men saken har utvilsomt vært arbeidskrevende, og hovedforhandlingen varte over tre dager. Motparten har ikke protestert, og fremmet selv krav på kr 490.035.

Retten tar kravet tilfølge. I tillegg kommer rettsgebyret på kr- 9 460, totalt kr 546.271.

Dommen er ikke avsagt innen lovens frist. Grunnen er et hardt arbeidspress den siste tiden.

Domsslutning:

1. CGI Norge AS dømmes til å betale til Shopple Holding AS 2 190 487 – tomillioneretthundreogtittusenfirehundreogåttisju – kroner med tillegg av forsinkelsesrenter etter forsinkelsesrenteloven av
 - a) Kr. 918.000 fra 5.4.2011

- b) Kr. 550.800 fra 25.7.2011*
 - c) Kr. 367.200 fra 9.11.2011*
 - d) Kr. 50.250 fra 23.5.2012*
 - e) Kr. 52.987 fra 29.5.2012*
 - f) Kr. 251.250 fra 16.12.2011*
- 2. CGI Norge AS dømmes til å betale erstatning til Shopple Holding AS med 1 500 000 – enmillionfemhundretusen – kroner.*
 - 3. CGI Norge AS dømmes til å betale sakskostnader til Shopple Holding AS med 546 271 – femhundreogførtisekstusentohundreogsyttien – kroner.*
 - 4. Beløpene over forfaller til betaling 2 – to – uker etter dommens forkynnelse.*

Motkravet

Shopples Holding AS frifinnes.